

Arbejdstid

Knap halvdelen af FOAs medlemmer er deltidsansatte, og en større andel af kvinder er deltidsansatte sammenlignet med mænd. Det viser en undersøgelse, som FOA har foretaget blandt sine medlemmer. Undersøgelsen viser desuden, at medlemmerne arbejder på forskellige tidspunkter af døgnet, og at der er sammenhæng mellem arbejdstidspunktet og vurderingen af arbejdsmiljøet.

Spørgsmålene blev stillet til FOAs medlemspanel i perioden 19. januar til 31. januar 2017, hvor i alt 4.600 medlemmer svarede på spørgsmålene om arbejdstid.

Hovedkonklusioner

- **Knap hver anden har deltidsarbejde:** 43 procent arbejder mindre end 37 timer om ugen. Desuden er der også 43 procent, som arbejder 37 timer om ugen eller mere, mens 13 procent har aften-/nattevagt med 56 timer fordelt på to uger.
- **Kvinder er oftere end mænd deltidsansatte:** 46 procent af kvinderne og 20 procent af mændene er deltidsansatte. Kun i Pædagogisk Sektor er der ikke kønsforskel i andelen af fuldtids- og deltidsansatte.
- **Arbejdsmiljøet vurderes dårligere blandt dem, der arbejder i aften-/nattevagter:** Blandt disse er 34 procent helt eller delvist uenige i, at arbejdsmiljøet er godt. De tilsvarende andele for dem, der arbejder fuldtid og deltid, er henholdsvis 21 procent og 25 procent.
- **Deltidsansatte vurderer i mindre grad, at de kan arbejde til folkepensionsalderen:** 17 procent af de deltidsansatte er helt enige i, at de kan arbejde, til de når folkepensionsalderen. Både blandt dem, der arbejder fuldtid, og dem, der arbejder i aften-/nattevagter, er den tilsvarende andel 26 procent.
- **Fuldtidsansatte vurderer deres helbred bedst:** 72 procent af fuldtidsansatte mener, at deres helbred er godt eller meget godt. Den tilsvarende andel for deltidsansatte er 62 procent, mens andelen er 63 procent for dem, der arbejder i aften-/nattevagter.
- **Fuldtidsansatte har lavere sygefravær:** 32 procent af de fuldtidsansatte var i 2016 sygemeldt i mere end 7 dage. Både for deltidsansatte og dem, der arbejder i aften-/nattevagter, er den tilsvarende andel 40 procent.

KONTAKT Notat udarbejdet af:
FOA Politik og Analyse

Inge Frölich
Tlf. 46 97 24 17

Tanja Aaby Toftlund
Tlf. 46 97 23 16

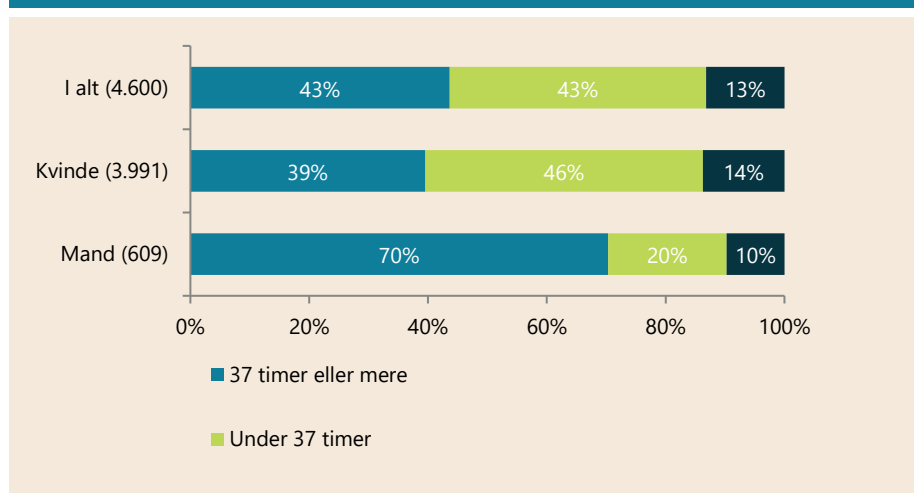

- **Fast dagarbejde er mest udbredt:** 64 procent af medlemmerne har fast dagarbejde. 13 procent har fast aftenarbejde, og 5 procent har fast natarbejde. Desuden har 6 procent skiftende arbejdstider med natarbejde, mens 12 procent har skiftende arbejdstider uden natarbejde.
- **Arbejdstiden varierer på tværs af arbejdssteder:** Fast dagarbejde er mest udbredt i dagplejen, daginstitutioner og i skoler. Skiftende arbejdstider uden natarbejde er mest udbredt i psykiatrien og på special- og handicapområdet.
- **Sammenhæng mellem arbejdstidspunkt og vurderingen af arbejdsmiljøet:** Medlemmer med fast dagarbejde vurderer deres arbejdsmiljø bedre end medlemmer med andre arbejdstider.

Knap halvdelen arbejder deltid

Det er blevet undersøgt, hvor mange timer om ugen medlemmerne arbejder. Det fremgår af figur 1 nedenfor, at 43 procent arbejder fuldtid, dvs. 37 timer eller mere om ugen. 43 procent arbejder mindre end 37 timer om ugen (deltid), og 13 procent har aften-/nattevagt med 56 timer fordelt på to uger. I 2015 var andelen nogenlunde tilsvarende, og forskellene er ikke statistisk sikre.

Figur 1. Hvor mange timer arbejder du om ugen?

Antal svar: 4.600

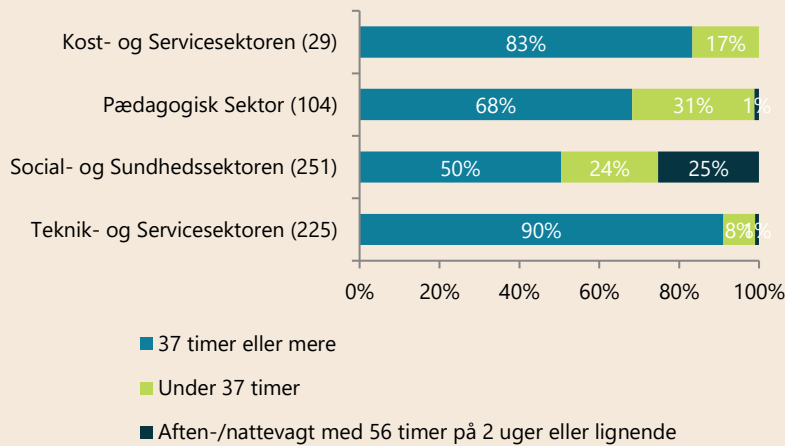
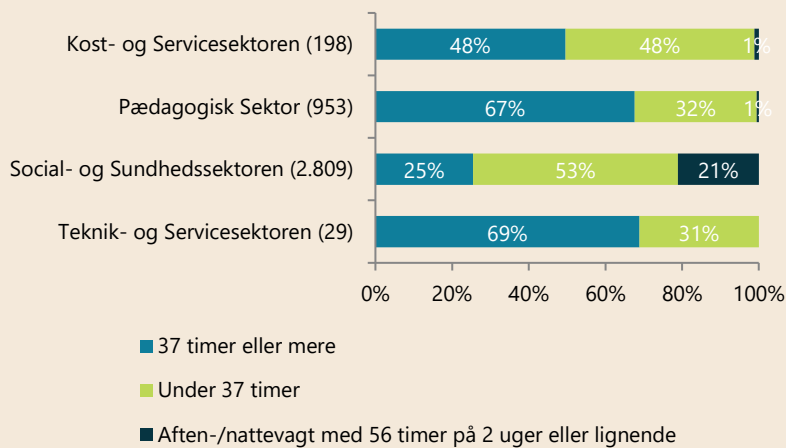
Både for mænd, kvinder og i alt, har 1 procent eller mindre svaret "Ved ikke". Disse svar er ikke vist i figuren, men indgår i beregningen af andelen.

Dette spørgsmål blev ikke stillet til dem, der angav, at de arbejder som dagplejer. Det skyldes, at alle dagplejere arbejder minimum 37 timer om ugen. Disse er derfor efterfølgende lagt ind i kategorien "37 timer eller mere". Det drejer sig om 378 personer.

Det ses desuden af figur 1, at der er tydelig forskel mellem den ugentlige arbejdstid for mænd og kvinder. 70 procent af mændene arbejder fuldtid, mens det kun er 39 procent af kvinderne. Derudover har flere kvinder end mænd aften-/nattevagter, da 14 procent af kvinderne har aften-/nattevagter, mens tilsvarende gælder for 10 procent af mændene.

Der er signifikante forskelle på andelen af mænd og kvinder ansat i de enkelte sektorer. I Kost- og servicesektoren, Social- og Sundhedssektoren samt Pædagogisk Sektor er langt størstedelen af de ansatte kvinder. Størstedelen af de ansatte i Teknik- og Servicesektoren er mænd. Da mænd i højere grad end kvinder er fuldtidsansatte (se figur 1), har dette betydning for fordelingen af arbejdstid på sektorerne.

Figur 2 på næste side viser, hvordan den ugentlige arbejdstid i sektorerne fordeler sig, når der tages højde for køn. I Kost- og Servicesektoren er 83 procent af mændene og 48 procent af kvinderne fuldtidsansatte. I Social- og Sundhedssektoren er 50 procent af mændene og 25 procent af kvinderne fuldtidsansatte, mens det er 90 procent af mændene og 69 procent af kvinderne i Teknik- og Servicesektoren. I Pædagogisk Sektor har køn ingen betydning for andelen af fuldtidsansatte.

Figur 2. Hvor mange timer arbejder du om ugen? Fordelt på sektor og køn**Mænd****Kvinder**

Antal svar: hhv. 609 og 3.989.

De, der har svaret "Ved ikke", fremgår ikke af figuren, men indgår i beregningen. For mændene drejer det sig om 1 procent i Social- og Sundhedssektoren, og 2 procent i Teknik- og Servicesektoren. For kvinderne drejer det sig om 3 procent i Kost- og Servicesektoren, og 1 procent i Social- og Sundhedssektoren.

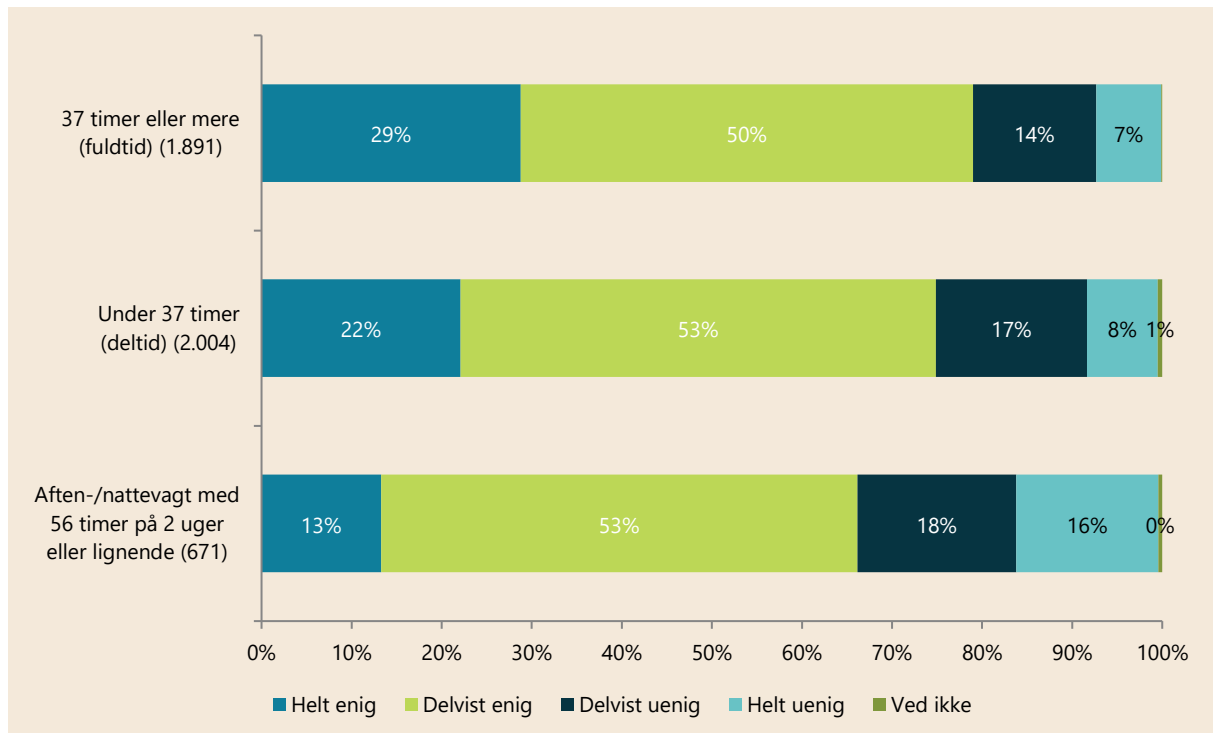
Dette spørgsmål blev ikke stillet til dem, der angav, at de arbejder som dagplejer. Det skyldes, at alle dagplejere arbejder minimum 37 timer om ugen. Disse er derfor efterfølgende lagt ind i kategorien "37 timer eller mere". Det drejer sig om 378 personer.

Undersøgelsen viser desuden, at 8 procent af medlemmerne er gået op eller ned i tid, når de sammenligner med deres ugentlige arbejdstid et år tilbage (figur ikke vist).

Arbejds miljøet vurderes dårligere blandt dem, der arbejder i aften-/nattevagter

Det fremgår af figur 3 nedenfor, at arbejdsmiljøet generelt vurderes godt på tværs af arbejdstider. Medlemmer, der arbejder i aften-/nattevagter, vurderer dog arbejdsmiljøet dårligere end dem, der arbejder fuldtid og deltid. 34 procent af dem, der arbejder aften-/og nattevagter, er helt eller delvist uenige i, at deres arbejdsmiljø er godt. De tilsvarende andele for dem, der arbejder fuldtid og deltid, er henholdsvis 21 procent og 25 procent.

Figur 3. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Jeg synes generelt, at arbejdsmiljøet er godt på min arbejdsplads. Fordelt på ugentlig arbejdstid.

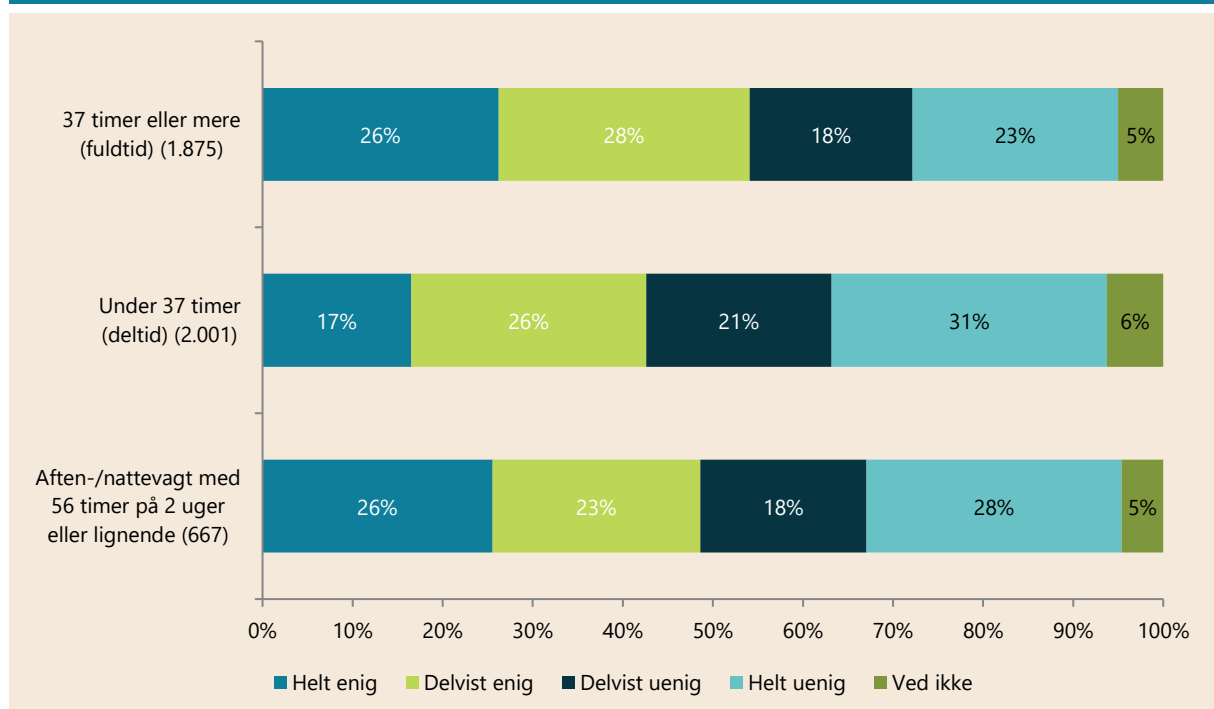
Antal svar: 4.600. Heraf svarede 34 "Ved ikke". De er ikke vist i figuren.

Dette spørgsmål blev ikke stillet til dem, der angav, at de arbejder som dagplejer. Det skyldes, at alle dagplejere arbejder minimum 37 timer om ugen. Disse er derfor efterfølgende lagt ind i kategorien "37 timer eller mere". Det drejer sig om 378 personer.

Deltidsansatte vurderer i mindre grad end andre, at de kan arbejde til folkepensionsalderen

I undersøgelsen blev medlemmerne spurgt, om de forventer at kunne arbejde, til de når folkepensionsalderen. 26 procent af dem, der arbejder fuldtid og dem, der arbejder i aften-/nattevagter, var helt enige i dette. Blandt dem, der arbejder deltid, var kun 17 procent helt enige. Det ses i figur 4 nedenfor.

Figur 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Jeg forventer at kunne arbejde, til jeg når folkepensionsalderen. Fordelt på ugentlig arbejdstid.

Antal svar: 4.576. Heraf svarede 33 "Ved ikke". De er ikke vist i figuren.

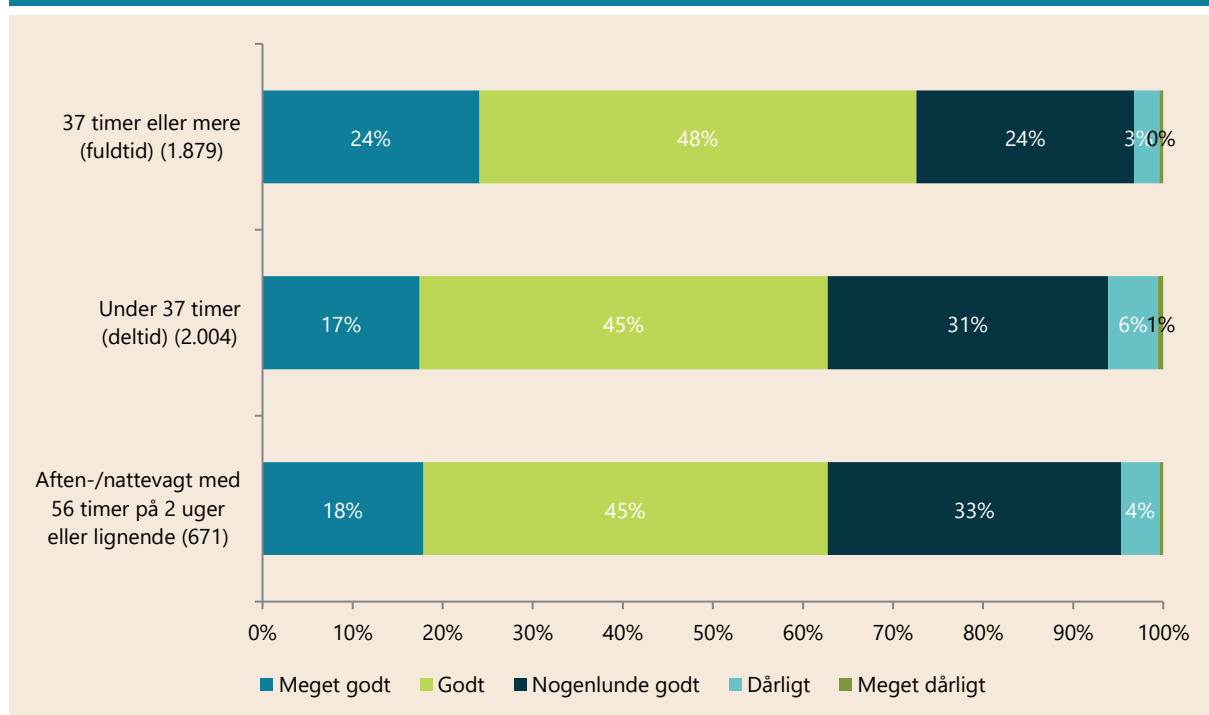
Dette spørgsmål blev ikke stillet til dem, der angav, at de arbejder som dagplejer. Det skyldes, at alle dagplejere arbejder minimum 37 timer om ugen. Disse er derfor efterfølgende lagt ind i kategorien "37 timer eller mere". Det drejer sig om 378 personer.

Fuldtidsansatte vurderer deres helbred bedst

Blandt dem, der arbejder fuldtid, vurderer 72 procent, at deres helbred er godt eller meget godt. Den tilsvarende andel for medlemmer, der arbejder deltid, er 62 procent, mens andelen er 63 procent for dem, der arbejder i aften-/nattevagter. De fuldtidsansatte vurderer dermed deres helbred bedre end deltidsansatte og medlemmer, der arbejder i aften-/nattevagter. Det ses i figur 5 nedenfor.

Figur 5. Hvordan vil du alt i alt vurdere dit helbred? Fordelt på ugentlig arbejdstid.

Antal svar: 4.588. Heraf svarede 34 "Ved ikke". De er ikke vist i figuren.

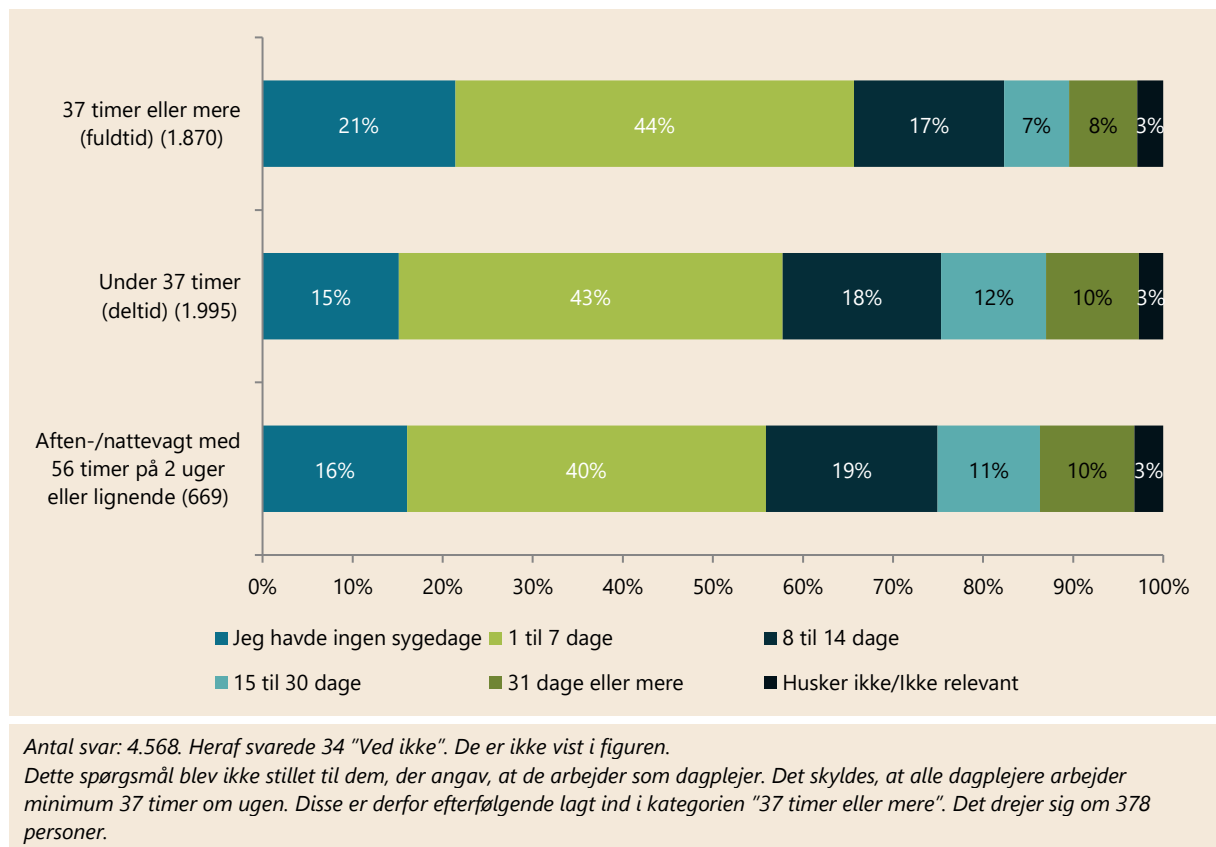
Dette spørgsmål blev ikke stillet til dem, der angav, at de arbejder som dagplejer. Det skyldes, at alle dagplejere arbejder minimum 37 timer om ugen. Disse er derfor efterfølgende lagt ind i kategorien "37 timer eller mere". Det drejer sig om 378 personer.

Fuldtidsansatte har lavere sygefravær end medlemmer med øvrige arbejdstider

Det fremgår af figur 6 nedenfor, at 32 procent af de fuldtidsansatte havde mere end 7 dages sygefravær i 2016. Heraf var 17 procent sygemeldt i 8 til 14 dage; 7 procent i 15 til 30 dage, og 8 procent i 31 dage eller mere. Både blandt de deltidsansatte og dem, der arbejder i aften-/nattevagter, var 40 procent sygemeldt i mere end 7 dage i 2016.

Det, at de fuldtidsansatte havde mindre sygefravær i 2016, kan muligvis hænge sammen med, at de også vurderer deres helbred bedre end de øvrige medlemmer (se figur 5 på forrige side).

Figur 6. Tænk tilbage på hele 2016. Hvor mange arbejdsdage var du da sygemeldt? Fordelt på ugentlig arbejdstid.

Det er desuden blevet undersøgt, om der er forskel mellem fuldtidsansatte, deltidsansatte og medlemmer, der arbejder i aften-/nattevagter i forhold til arbejdsglæde, jobtilfredshed og ønske om jobskifte. Mange af forskellene er ikke statistisk sikre, mens de sikre forskelle er meget små. Derfor er de ikke vist.

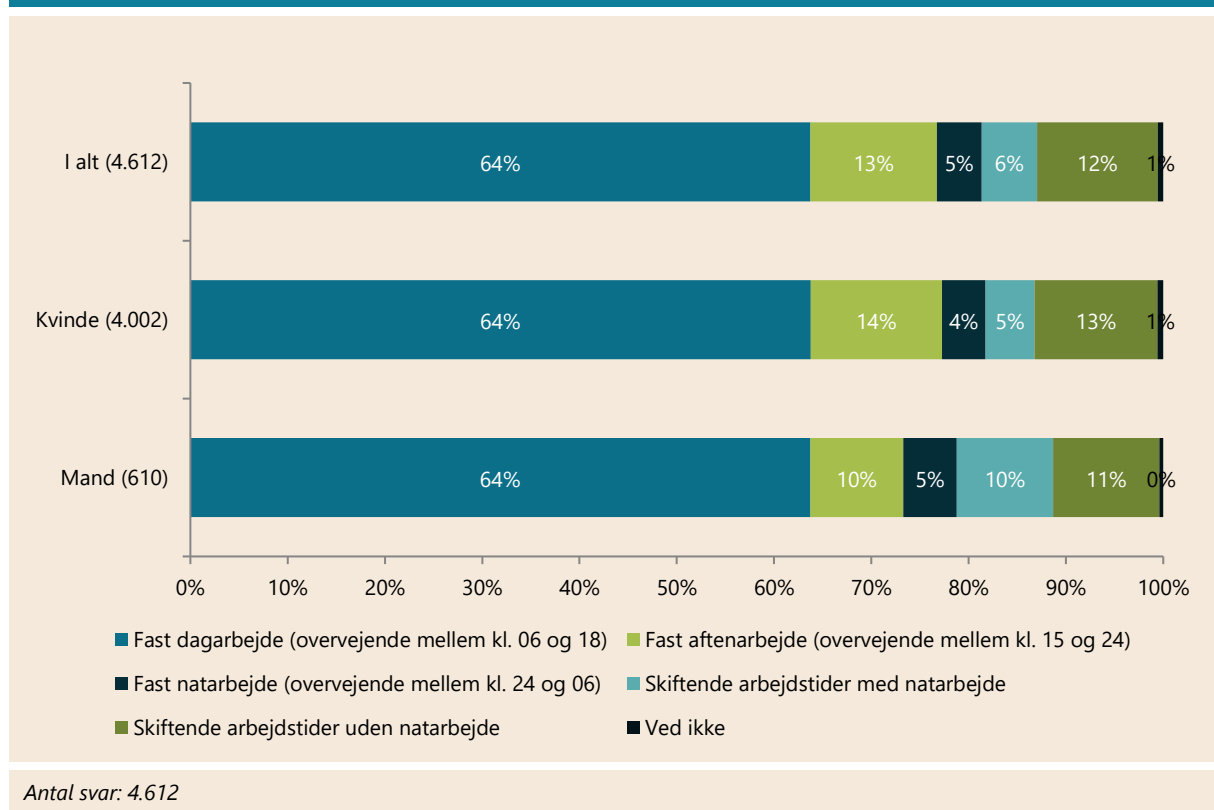

Fast dagarbejde er mest udbredt

Undersøgelsens svarpersoner blev spurgt om, hvilket tidspunkt af døgnet de arbejder på. Figur 8 viser fordelingen af arbejdstiderne. 64 procent har fast dagarbejde, 13 procent har fast aftenarbejde, og 5 procent har fast natarbejde. 6 procent har skiftende arbejdstider med natarbejde, mens 12 procent har skiftende arbejdstider uden natarbejde. Det ses i figur 7 nedenfor.

Opdeler man arbejdstiderne på køn, fremgår det, at der ikke er store forskelle. Dog er det statistisk sikkert, at en større andel af kvinder (14 %) har fast aftenarbejde sammenlignet med mænd (10 %). Desuden har en større andel af mænd (10 %) skiftende arbejdstider med natarbejde i forhold til kvinder (5 %). Det er vist i figur 7.

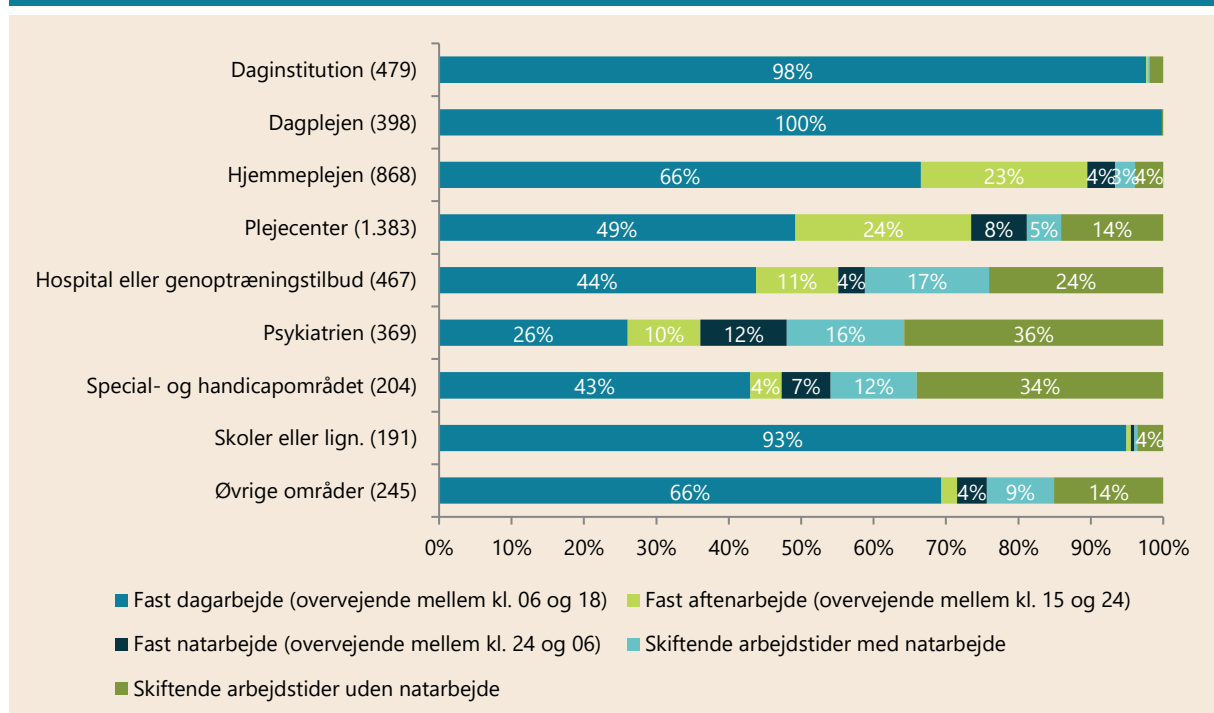
Figur 7. På hvilket tidspunkt af døgnet arbejder du sædvanligvis i dit arbejde?

Arbejdstiden varierer på tværs af arbejdssteder

Der er store forskelle i forhold til hvilket tidspunkt af døgnet, der arbejdes på, når man sammenligner arbejdsstederne. Det er vist i figur 8. Det fremgår, at alle i dagplejen har fast dagarbejde, ligesom mere end 90 procent i både daginstitutioner og skoler har fast dagarbejde. Tiderne er mere varierende for ansatte i eksempelvis psykiatrien og på special- og handicapområdet. I psykiatrien har 26 procent fast dagarbejde, mens 36 procent har skiftende arbejdstider uden natarbejde. På special- og handicapområdet har 43 procent fast dagarbejde, og 34 procent har skiftende arbejdstider uden natarbejde.

Figur 8. På hvilket tidspunkt af døgnet arbejdet du sædvanligvis i dit arbejde? Fordelt på arbejdssteder¹.

Antal svar: 4.613

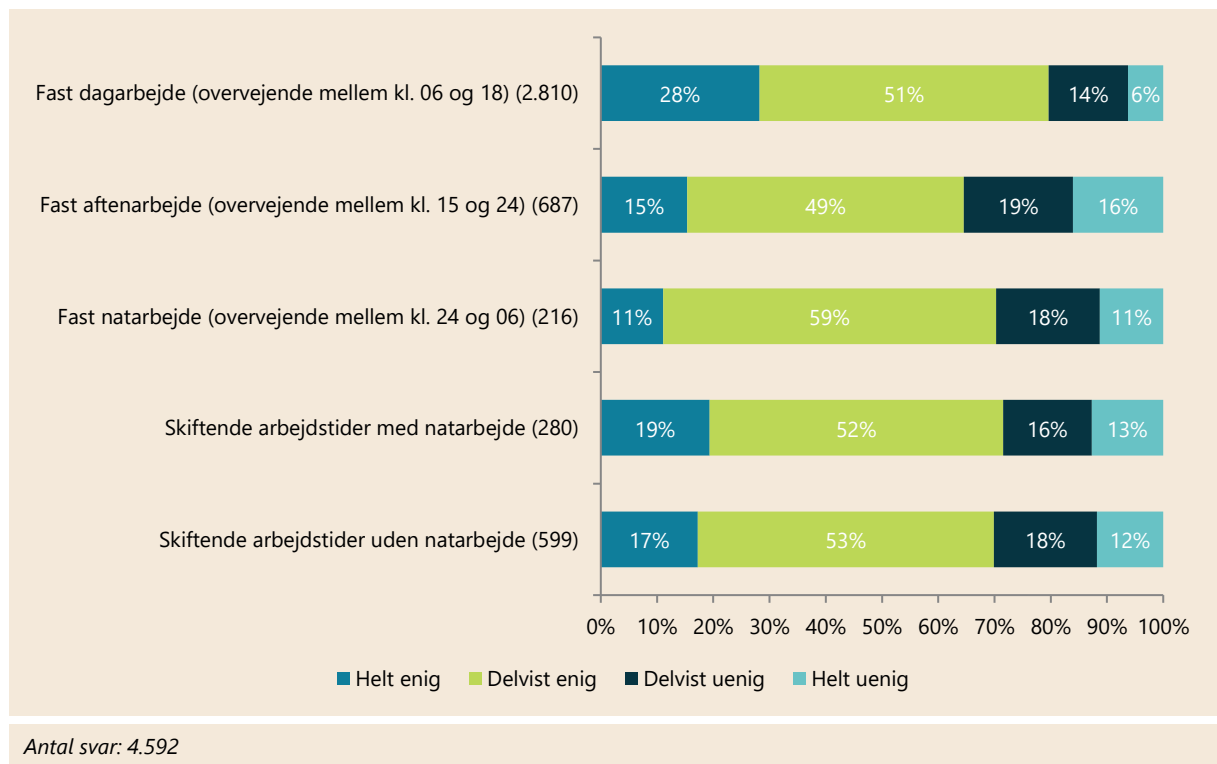
Ved andele mindre end 3 procent, er andelens størrelse ikke beskrevet i figuren.

¹ Kategorien "Hjemmeplejen" dækker også over medlemmer, der arbejder hos et vikarbureau. "Psykiatrien" dækker over medlemmer, der arbejder i behandlings- eller distriktpspsykiatrien og i socialpsykiatrien, bostøtte, botilbud og lignende.

Dem med fast dagarbejde vurderer arbejdsmiljøet bedst

Undersøgelsen viser, at medlemmer med fast dagarbejde vurderer deres arbejdsmiljø bedre end dem med øvrige arbejdstider. Blandt dem, der har fast dagarbejde, er 79 procent helt eller delvist enige i, at deres arbejdsmiljø er godt. Den tilsvarende andel blandt dem, der har fast aftenarbejde, er 64 procent, mens andelen for medlemmer med fast natarbejde er 70 procent. Desuden er 71 procent af dem med skiftende arbejdstider med natarbejde helt eller delvist enige i, at deres arbejdsmiljø er godt, mens andelen er 70 procent for dem, der har skiftende arbejdstider uden natarbejde.

Figur 9. Jeg synes generelt, at arbejdsmiljøet er godt på min arbejdsplads. Fordelt på arbejdstider.

Det er desuden blevet undersøgt, om de forskellige arbejdstider har indflydelse på det selvvaluerede helbred, sygefravær, ønske om jobskifte og arbejdsglæde. Der blev kun fundet små variationer på tværs af arbejdstider, som er ikke statistisk sikre.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 19.-31. januar 2017.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse via FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end arbejdstid.

Målgruppen

Målgruppen for denne undersøgelse af medlemmer i job fra FOAs medlemspanel.

Antal besvarelser og svarprocent

11.396 medlemmer blev inviteret til undersøgelsen. Det viste sig, at 106 e-mailadresser var uvirksomme. Det reelle antal inviterede var således 11.290.

5.021 medlemmer, svarende til 44 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist.

41 procent svarede på alle spørgsmål, mens 3 procent afgav nogle svar

I alt svarede 4.600 medlemmer på spørgsmålene om arbejdstid.

Repræsentativitet

Stikprøven er undersøgt for repræsentativitet på parametrene sektor, tillidshverv og alder. Repræsentativitetsanalysen viste, at Kost- og Servicesektoren og Pædagogisk Sektor er lidt underrepræsenterede, mens Social- og Sundhedssektoren og Teknik- og Servicesektoren er lidt overrepræsenterede. Analysen viste desuden, at unge under 30 og medlemmer i alderen 30-39 er underrepræsenterede, mens medlemmer i aldersgrupperne 50-59 år og 60 år og derover er overrepræsenterede. Stikprøven er repræsentativ på medlemmer i alderen 40-49 år. Medlemmer med tillidshverv (dvs. tillidsrepræsentanter, fællestillidsrepræsentanter og arbejdsmiljø-repræsentanter) er overrepræsenterede i stikprøven, mens medlemmer uden tillidshverv er underrepræsenterede.

Vægtning af data

På baggrund af repræsentativitetsundersøgelsen er data vægtet for sektor og alder.

Vægtningen gør, at svarene fra underrepræsenterede grupper får en større vægt i stikprøven, mens svarene fra overrepræsenterede grupper får en mindre vægt. På denne måde sikres, at stikprøven svarer til FOAs erhvervsaktive medlemmer fordelt på sektorer og alder.